

IDEAAL MOMENT VOOR GRONDSTALEN BIJ NIEUWE AANPLANT

De eerste lentezon schijnt op het land, de grondtemperatuur stijgt geleidelijk en als het niet te nat is, kunnen de boomkwekers bijna beginnen met planten. Het zal zeker al kriebelen maar vooraleer te beginnen, is het heel raadzaam om nog een grondstaal te laten nemen van het perceel zodat grondsoort, zuurtegraad, organisch stofgehalte en de aanwezige plantopneembare voedingsstoffen van dit perceel kunnen bepaald worden. Na enkele dagen krijg je thuis een analyse samen met een bemestingsadvies voor de drie volgende groeiseizoenen.

.....
Lucien Verschoren, tekst en foto's

Filip, bedrijfsleider van bosgoedkwekerij 'Armand Op de Beeck bvba.', kiest meestal voor een standaardanalyse bij nieuwe opplant. Deze ontleding geeft veel informatie over het perceel, is geldig in het kader van de fosforreglementering in MAP V, maar kan niet aangemeld worden in het kader van de verplichte N-stalen.

Om te komen tot een zo nauwkeurig mogelijke stikstofbemesting verplicht het mestdecreet de boomkwekerij tot het nemen van bodemstalen voor het bepalen van de opneembare stikstof en het opstellen van een stikstofbemestingsadvies. Voor éénjarige teelten moet 1 staal per 2 ha worden genomen, voor meerjarige teelten volstaat 1 staal per 6 ha.

'Eén verplichte staalname per 6 ha is zeker haalbaar', zegt Filip. 'Op het bericht van de Mestbank - terug te vinden op het mestbankloket - stond vorig jaar vermeld dat we verplicht 13 stalen moesten laten nemen. In totaal zijn er dat jaar voor ons bedrijf van bijna 80 ha 19 stalen genomen, wat ons veel bijkomende informatie heeft gegeven. De basisbemesting omvat meestal 18 ton stalmest/ha. Met de N-bemestingsadviezen kunnen we vervolgens de bijbemesting fine-tunen'.

Voor een perceel dat in fosfaatklasse IV (45 kg P₂O₅/ha) valt, mag op basis van de fosfaatsnorm maximum 15 ton/ha gestrooid worden. Omdat de bemestingsnormen sinds MAPV op bedrijfsniveau bekeken worden, mag echter een hogere dosis gestrooid worden, beperkt tot tweemaal de stikstofbemestingsnorm. Dit komt overeen met maximum van

48 ton stalmest/ha. Dit wordt echter niet aangeraden gezien het gevaar voor een nitraatresidu-overschrijding. 25 tot 30 ton/ha zijn de geadviseerde hoeveelheden.

▲ Kristof Selleslaghs van de Bodemkundige Dienst van België overlegt met Filip Op de Beeck over de grondstaalnames

Voor diepwortelende teelten is de voorgeschreven staalname diepte 0 – 60 cm in 2 lagen van 30 cm. De Bodemkundige Dienst heeft hiervoor het N-indexonderzoek. Voor jonge aanplant, die minder diep geworteld is, volstaat een staalname van alleen de bouwlaag (0-30). Een standaardgrondontleding is in se vergelijkbaar met een KEMA-analyse, weliswaar zonder aanvulling met de analyses van ammonium en nitraat. Hierdoor volstaat de standaardgrondontleding niet voor de regelgeving van het N-bemestingsadvies. Onder begeleiding van Dominique Van Haecke (PCS) neemt de Bodemkundige Dienst ook KEMA-stalen. De stalen omvatten ook de analyse van ammonium en nitraat zodat ze wel voldoen voor de regelgeving. Deze KEMA-stalen worden meestal voor de aanplant, vóór aler er stalmest uitgevoerd wordt, genomen. Op die manier kan de algemene voedingstoestand van de bodem bijgestuurd worden. Indien er toch al stalmest werd opgebracht, wordt aangeraden om de staalname 4 weken na de toediening uit te voeren.

Filip zegt dat hij naast deze KEMA-stalen, op de boomkwekerijpercelen waar een bijbemesting gepland wordt ook een stikstofstaal (N-index) laat nemen waardoor de bijbemesting gericht kan gestuurd worden. Bovendien zijn deze metingen interessant omdat ze dichterbij de officiële nitraatresiducontroles die tussen 1 oktober en 15 november genomen worden. Filip probeert hierdoor overschrijdingen van de nitraatresidunormen te voorkomen.

Staalnameverplichting

De teler die de bemestingsrechten heeft van een perceel heeft ook de staalnameverplichting. Bij het nemen van het grondstaal neemt de staalnemer van Bodemkundige Dienst centraal in het perceel de GPS-coördinaten op. Hierdoor is eenduidig vastgelegd op welk perceel het staal is genomen. Conform de voorschriften meldt de Bodemkundige Dienst aan de VLM dat er een N-analyse (KEMA of N-index) is uitgevoerd op een perceel met dat specifiek GPS-coördinaat. De VLM-Mestbank koppelt vervolgens deze analyse aan de land/tuinbouwer die de bemestingsrechten heeft van het perceel. Door het labo wordt alleen het labonummer doorgestuurd, geen analyse-resultaten. De koppeling gebeurt volledig op basis van het GPS-coördinaat, het is dus cruciaal dat deze correct op het verslag staat weergegeven wil het geheel administratief correct verlopen.

De voorbije jaren zijn er op de bosgoedkwekerij van Filip Op de Beeck al elk jaar nitraatresiducontrolestalen genomen. Over het algemeen zijn de resultaten vrij goed. Filip licht toe. 'Als er nu één meting te hoog is, kunnen we nog een tegenstaal laten nemen. Het bedrijf ligt wel in focusgebied wat ons verplicht om te letten op een uitgebalanceerde bemesting. De mogelijkheid binnen de mestwetgeving om de bemesting op bedrijfsniveau te bekijken, is positief omdat je iets meer vrijheid hebt. Natuurlijk moet dit beredeneerd gebeuren om niet voor verrassingen te komen staan op het ogenblik van een nitraatresiducontrole'.

Als bemesting wordt er eind april/begin mei, op basis van de grondanalyse, veelal een traagwerkende samengestelde chemische meststof gebruikt met een werkingsduur van 4 – 5 maanden. Moet er na de stikstofanalyse nog wat bijgegeven worden dan worden er nog kleine hoeveelheden sneller werkende meststoffen gestrooid. Met de zuurtegraad van de grond heeft Filip geen probleem, de pH kan zelf gemeten worden.

Op het bedrijf wordt er ruimte gemaakt voor groenbedekkers.

▲ Bij het nemen van het grondstaal neemt de staalnemer van Bodemkundige Dienst centraal in het perceel de GPS-coördinaten op.

Bijna 20% van de oppervlakte wordt hiervoor vrijgehouden. Na het vrijmaken van de percelen wordt er bv. Japane haver, gele mosterd, bladrammenas en soms Tagetes gezaaid. Deze worden dan ondergeploegd zodat de stikstof zoveel mogelijk gebonden zit en de volgende jaren langzaam vrijkomt.

Om het organisch stofgehalte op peil te houden, is een jaar de grond laten rusten en groenbedekker inzaaien ideaal. 'Mischien moet er nog gezocht worden naar meer afwisseling tussen de bruikbare groenbedekkers', meent Filip.

Grondstalen lonen

'Het nemen van de grondstalen kost wat extra aandacht en centen, maar loont zeker door een kwalitatieve groei, besparing op de bemesting en minder problemen met het MAP', stelt Filip.

Vanaf MAP V hebben de grondanalyses ook een belangrijke invloed op de toegelaten organische bemesting. Vanaf 2017 zijn alle percelen voor de fosforklasse ingedeeld in klasse IV (bemestingsnorm van 45 kg/ha P_2O_5), tenzij er via een grondstaal is aangetoond dat de fosforbeschikbaarheid op een lager niveau ligt. Indien het fosforgehalte gemeten in het AL.-extract maximaal 40 mg/100 g grond bedraagt, kan door de teler bij de VLM een lagere P-klasse met bijkomende hoger P-bemestingsnormen worden aangevraagd. Op de standaardgrondontleding kan je het gerapporteerde P-gehalte gewoon aflezen en vergelijken met de norm van 40 mg/100 g grond. Opgelet: op de KEMA-stalen worden de analysesresultaten uitgedrukt in mg P_2O_5 /l grond. Dit cijfer moet dan nog eerst omgerekend worden! ■

Bijkomende info: Dominique.vanhaecke@pcsierteelt.be
CVBB (Coördinatiecentrum voorlichting en begeleiding duurzame bemesting), info@bdb.be (Bodemkundige Dienst van België).